

Utrechtse kapelaan Petrus Braam als rector van het Liefdegesticht naar Zwolle 'om met de lichte zorgen van het zusterhuis de grootere en zooveel meer verantwoordelijke van het redacteurschap eener courant [= de Nieuwe IJsselbode] op zich te nemen'.⁴⁰

Naast deze drie 'beroepsgroepen' van schrijvende uitgevers, politici en geestelijken treedt aan het eind van de negentiende eeuw de beroeps-journalist aan, die vaak vanuit het onderwijs in de journalistiek terecht komt. Veelal is de katholieke journalist eerst enige tijd onderwijzer geweest of blijft hij die functie combineren met het redacteurschap van een blad. Ik noem hier enkelen: Hendrik Ouwerling, redacteur van de *Zuid-Willemsvaart*, J.J. Claassen, die tot 1884 redacteur was van het *Hulsterblad*; J.W. Prins, hoofdredacteur van *De Gelderlander*, J.A. Vesters, die voordat hij bij *Het Huisgezin* kwam, hoofdonderwijzer was geweest in Riethoven, J.R. van der Lans, redacteur van *Het Huisgezin* en later hoofdredacteur van *De Gelderlander*, J.W. Thompson, de hoofdredacteur van *De Maasbode*. Voor anderen, zoals Willem Schippers en Jac. van Term geldt dat hun vader in het onderwijs werkzaam was.

In 1902 werd de Nederlandsche Katholieke Journalisten-Vereeniging opgericht in de wachtkamer van het stationsgebouw van Boxtel. De katholieke journalisten waren voortaan verenigd in hun eigen organisatie, waarbinnen zij opkwamen voor hun belangen, zoals een betere salarisregeling en een beroepsopleiding. Journalist werd tot een welomschreven beroep. En menigeen liet zich erover uit wat het wel en niet is. A. Arts jr. had zich op de Vierde Katholiekendag in Den Bosch op zondag 27 september 1903 al heftig verzet tegen de opvatting van het grote publiek, dat meent 'dat voor de journalistiek ieder geschikt is, zelfs al kan hij ook niets anders, en dat ieder de bevoegdheid bezit over de journalistiek te oordeelen en een staf te breken, ook al is men nog te dom om couranten te vouwen'. Arts wees op 'de langdurige leer- en oefentijd, de veelzijdige en breede ondervinding, de groote ontwikkeling en de altijd voortdurende en nooit ophoudende studie, die voor goede en bekwame dagbladredacteuren noodig zijn. Daarom hebben journalisten recht op een ruime betaling, een betaling, welke overeenkomstig is met de hooge verantwoordelijkheid van leider der menschen te zijn'.⁴¹ Voor Hyacinth Hermans was journalistiek niet uitsluitend een wetenschap, maar ook in niet geringe mate een kunst: 'De kunst moet zijn, dat onze Katholieke pers in de toekomst, laat ik 't maar huiselijk zeggen, ook en prettig en populair wordt, interessant ook voor andersdenkende lezers. (...) Wij moeten van de krant geen preekstoel maken, al is zij ook een kansel van beteeckenis.' Pater Kruitwagen schreef in *De Katholiek* in 1924

40. *Katholieke Illustratie*, 49 (1914/15), nr. 17 (30 jan. 1915).

41. *De Tijd*, 1903, nr. 17055 (29 sept.).